

TIDSVALVET PÅ EGEN HAND

NORDISKAMUSEET.SE

Välkommen!

Så roligt att du vill besöka Tidsvalvet med din klass!

Här har vi samlat material om Tidsvalvet och om hur du förbereder dig och eleverna inför besöket. Läs igenom materialet och ta gärna med dig det till Tidsvalvet.

Förberedelserna med eleverna tar allt från ca 30 minuter till flera timmar beroende på vad du vill få ut av besöket.

INNEHÅLL I MATERIALET

- Förberedelser innan besöket
- Besöket
- Stationer i Tidsvalvet
- Kopplingar till läroplanen
- Karta Tidsvalvet

Förberedelser innan besöket

Vi rekommenderar att ni gör minst steg 1 och 2 innan besöket.

STEG 1 Bas

Tidsåtgång: 30 – 60 minuter

Viktiga begrepp

I Tidsvalvet är begreppet minne centralt. Vi människor behöver våra minnen, både bra och dåliga för att veta hur vi ska leva våra liv och förbereda oss för framtiden. I Tidsvalvet kan glömskan vara ett hot mot människors minnen. Inne i Tidsvalvet kommer ni att ta del av historiska barns minnen på olika sätt.

Eleverna kommer också att kunna lämna egna minnen som arkiveras av museet.

Låt inte glömskan ta över!

- Prata med eleverna om begreppet minne och glömska innan besöket. Kan det vara bra att glömma något? Vilka minnen är viktiga?
- Dela in eleverna i smågrupper om *3 elever i varje grupp*. Det går bra med 2 elever också, men max 3.
- Det är bra om det finns elever i varje grupp som har kommit långt med sin läsning.

Vill du ge eleverna bättre förutsättningar inför besöket? Gå vidare till steg 2.

STEG 2 Lite mer förbered

Tidsåtgång: 30 – 60 minuter

Tidsvalvet producerades i samverkan med UR som gjorde en tv- och radioserie utifrån Nordiska museets samlingar. Huvudpersonen i UR:s serie är skaffaren Fabella. Hon är också en viktig person i Tidsvalvet.

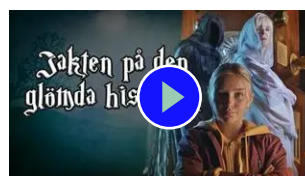
- Titta på del 1 i UR-serien: Jakten på den glömda historien. Fabellas färd till 1890. (14 min)
- Lyssna på del 1 av UR-programmet: Hälsning till framtiden. Sofias historia från 1890. (13 min)

Vill du ge eleverna bättre förutsättningar inför besöket? Gå vidare till steg 3.

STEG 3 Väl förberedd

Tidsåtgång: flera lektionstimmar

- Se hela serien Jakten på den glömda historien på UR Play.

Besöket

PRAKTISK INFORMATION

Tidsvalvet startar med en filmbaserad upplevelse. Den sätts i gång på ett bestämt klockslag, precis som en film på bio eller en teaterföreställning. Kom därför i god tid. Museet öppnar 10.00.

- Gå in genom tillgänglighetsentrén. Den ligger på gatuplanet till höger om trappan till huvudingången.
- Ni kommer direkt på plan 1 (gatuplan).
- När ni kommit in: anmäl ert besök i receptionen på samma plan. Er värd möter er där och visar er var ni kan hänga av er och var toaletterna finns.

OBS: Det finns inga toaletter i Tidsvalvet!

INNE I ARTHUR HAZELIUS KONTOR

Er värd följer med in i Arthur Hazelius kontor. Nu ska eleverna sätta sig ned på stolar och på golvet. Snart börjar det!

Efter starten i Arthur Hazelius kontor går ni in i Tidsvalvet

- Samla gruppen vid er värd
- Lyssna på er värd som berättar om Uppdraget
- Låt den ena halvan starta med Uppdraget
- Er värd berättar om var och hur den andra halvan kan börja sina ”uppgifter”
- Be er värd visa de olika stationerna så ni vet var de är, inte minst Uppdragets sista station Minnestransformatorn.
- Er värd kommer också att dela ut *uppgiftskort* till er. Bra att ha för de elevgrupper som blir klara tidigare! Uppgiftskorten ska ni sedan lämna tillbaka.

Avslut

Er värd kommer att behöva gå i väg en stund, men kommer tillbaka för att avsluta. Under avslutningen får ni uppleva en spökhistoria inne i det Levande biblioteket... Efter avslutet finns det fortfarande tid att slutföra uppgifter som inte hunnits med.

Stationer i Tidsvalvet

Nedan är en kort beskrivning av de olika stationer som eleverna kan utforska i Tidsvalvet.

Uppdraget

I Uppdraget får eleverna leta reda på de historiska barnens minnen. Eleverna gör Uppdraget i de mindre grupperna om 3 elever.

Tågvagnen

Grethe, Thea och Into är tre av de tusentals barn som på olika sätt drabbas av andra världskriget. Inne i tågvagnen kan ni lyssna på deras berättelser och hjälpa dem med ett uppdrag. Hörlurar finns på sidan av resväskorna.

Magiska garderoben

Prova kläderna framför spegeln och se hur de kommer till liv. Kom ihåg att hänga tillbaka kläderna efter att ni har provat dem.

Matbordet

Kan ni hjälpa barnen att duka fram sin fredagsmiddag? På matbordet finns det tre olika menyer från 1880, 1940 och 1980. Tryck på skärmen och lyssna i hörluren.

1980-talsrummet

Ett riktigt drömrums från 1980-talet. Lyssna på härlig musik, spela spel, skriv i Mina vänner-boken och hitta fem fel i dockskåpet.

Tidslinjen

Tidslinjen sträcker sig från 1870 fram till idag. Här kan ni läsa om barns historia och historiska händelser som påverkat barn de senaste 150 åren.

Kylskåpet och skafferierna

Vad är den största skillnaden i vad de åt 1880, 1940 och på 1980-talet? Och hur skiljer sig det från elevernas kylskåp hemma?

Minnesmaskinen

Lämna egna minnen till Nordiska museets arkiv, att sparas för all framtid! Minneskortet finns bredvid Minnesmaskinen.

Levande biblioteket

Här berättas rysliga och kusliga spökhistorier från Nordiska museets arkiv.
Hit går ni med värden i slutet av ert besök.

Kopplingar till läroplanen

I Tidsvalvet finns kopplingar till historia, religionskunskap, samhällskunskap och svenska. Här finns starka berättelser om orättvisa och om ett ojämlikt samhälle utifrån barnens perspektiv. Eleverna ges genom möten med primärkällor möjlighet att reflektera kring hur samhället har förändrats över tid, samt likheter och skillnader mellan då och nu.

Grundskolans läroplan (Lgr 22)

Utdragen nedan är från Lgr 22. Motsvarande formuleringar återfinns i läroplanerna för anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.

Historia

Årskurs 3

- Skildringar av människors levnadsvillkor förr i tiden, till exempel i barnlitteratur, sånger och filmer. Minnen berättade av människor som lever nu.
- Tidslinjer och tidsbegreppen dåtid, nutid och framtid.

Årskurs 4–6

- Vad historiska källor från tidsperioden cirka 1800–1900, till exempel kyrkböcker, fotografier och domstolsprotokoll, kan berätta om det förflutna.
- Historiebruk kopplat till tidsperioden cirka 1800–1900, till exempel hur historiska händelser och aktörer framställs i böcker och på museer.

Religionskunskap

Årskurs 3

- Kristendomens roll i skolan och på hemorten förr i tiden.
- Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel kamratskap, könsroller och döden.

Årskurs 4–6

- Samtal om och reflektion över vardagliga moraliska frågor utifrån elevernas egna argument och olika religiösa tolkningar. Sådana frågor kan till exempel handla om ansvar, utanförskap, kränkningar, jämställdhet och sexualitet.
- Samtal om och reflektion över livsfrågor utifrån elevernas egna tankar och olika religiösa tolkningar. Sådana frågor kan till exempel handla om vad som är viktigt i livet och olika föreställningar om vad som händer efter döden.

Samhällskunskap

Årskurs 3

- Migration inom ett land och mellan länder. Vad detta kan ha för orsaker och få för konsekvenser.
- Mänskliga rättigheter inklusive alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Årskurs 4–6

- De mänskliga rättigheterna och deras betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Principen om likabehandling, inklusive skydd mot diskriminering.

Svenska

Årskurs 3

- Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter.

Årskurs 4–6

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.

TIDSVÄLVET

Längst ner bland museets källarvalv
finns en magisk plats – Tidsvalvet.
Genom en hemlig portal kliver du rakt
in i barnens egen historia!

Gå genom tid och rum

Ditt uppdrag

○ = Jakten på den glömda historien

